

HDZ-002-002104 Seat No. _____

M. Com. (Sem. I) (CBCS) Examination

November / December – 2017

Accounting & Taxation : Paper - I

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002104

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) સ્પષ્ટ અને મુદ્દાસર ગણતરી દર્શાવવી જરૂરી છે.

૧ ઝીલ લિ.નું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૭ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : ૨૦

મૂડી-દેવાં	રકમ	મિલકત-લેણાં	રકમ
ઈક્વિટી શેર મૂડી	૧૨,૦૦,૦૦૦	જમીન-મકાન	૮,૦૦,૦૦૦
૧૦%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	૬,૦૦,૦૦૦	યંત્રો	૬,૦૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૪,૨૦,૦૦૦	ગૌણ કંપનીના શેર	૨,૦૦,૦૦૦
શેર પ્રીમિયમ	૬૬,૦૦૦	પ્રીયા લિ.ના શેર	
૧૫%ના ડિબેન્ચર	૬,૦૦,૦૦૦	(દાર્શનિક કિંમત)	૧,૦૦,૦૦૦
લેણદારો	૫૨,૦૦૦	સ્ટોક	૪,૦૦,૦૦૦
કારીગર નફાભાગ ફંડ	૮,૦૦૦	દેવાદારો	૬,૦૦,૦૦૦
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	૬૦,૦૦૦	લેણીહૂંડીઓ	૨,૬૦,૦૦૦
દેવીહૂંડીઓ	૪૮,૦૦૦	રોકડ	૮૦,૦૦૦
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	૭૨,૦૦૦	અગાઉથી ચૂકવેલ પ્રીમિયમ	૪૦,૦૦૦
કરવેરા અનામત	૬૦,૦૦૦	ડિબેન્ચર વટાવ	૬,૦૦૦
	૩૧,૮૬,૦૦૦		૩૧,૮૬,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) જમીન-મકાન અને સ્ટોકનું મૂલ્ય અનુક્રમે રૂ. ૧૮,૦૦,૦૦૦ અને રૂ. ૩,૫૦,૦૦૦ છે.
(૨) કરવેરા અને વ્યાજ પહેલાંનો નફો રૂ. ૭,૩૬,૦૦૦ છે.
(૩) વર્ષ દરમ્યાન નફા નુકસાન ખાતામાં નીચેની રકમોનો સમાવેશ થયેલ છે :
(અ) પ્રીયા લિ.ના ઈક્વિટી શેર પર ૧૦% ડિવિડન્ડ
(બ) યંત્ર વેચાણનું નુકસાન રૂ. ૪,૦૦૦
(ક) બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટનું વ્યાજ રૂ. ૧૦,૦૦૦
ઉપરોક્ત વિગતો પરથી કુલ રોકાયેલી મૂડી, ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી અને માલિકીના ભંડોળ પર વળતરનો દર શોધો.

અથવા

૧ સૌમિલ લિ.નું તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૬ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે આપેલ છે : ૨૦

મૂડી-દેવાં	રકમ	મિલકત-લેણાં	રકમ
શેરમૂડી :		કાયમી મિલકતો	૩,૯૯,૨૦૦
૭૦૦૦ પ્રેફરન્સ શેર દરેક		રોકાણો :	
રૂ. ૧૦૦નો તેવા	૭,૦૦,૦૦૦	ગૌણ કંપનીના શેરમાં રોકાણ	૧,૬૦,૦૦૦
૫૦૦૦૦ ઈક્વિટીશેર		સરકારી જામીનગીરીમાં રોકાણ	૧,૪૦,૦૦૦
દરેક રૂ.૧૦નો તેવા	૫,૦૦,૦૦૦	ગૌણ કંપનીને લોન	૮,૦૦,૦૦૦
અનામત-વધારો :		ચાલુ મિલકતો :	
શેર પ્રીમિયમ	૧,૧૨,૨૦૦	સ્ટોક	૩,૮૪,૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતું	૩,૦૦,૦૦૦	દેવાદારો	૧૨,૦૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૨,૨૪,૦૦૦	બેન્ક સિલક	૪૦,૦૦૦
ડિવિડન્ડ સમુતલા ભંડોળ	૨,૮૦,૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	૧૦,૦૦૦
લોન :			
૫%ના ડિબેન્ચર્સ	૫૬,૦૦૦		
ચાલુ જવાબદારી :			
લેણદારો	૭,૬૪,૦૦૦		
ચૂકવવાનું બાકી ડિવિડન્ડ	૧,૦૦૦		
બેન્ક લોન	૨૦,૦૦૦		
સૂચિત ડિવિડન્ડ	૬૮,૦૦૦		
દેવી હૂંડી	૧,૦૮,૦૦૦		
	૩૧,૩૩,૨૦૦		૩૧,૩૩,૨૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) કાયમી મિલકતોના પુનઃ મૂલ્યાંકનની કિંમત રૂ. ૭,૨૭,૦૦૦ નક્કી કરવામાં આવી.
 - (૨) ગૌણ કંપનીના શેરની બજાર કિંમત રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ જ્યારે સરકારી જામીનગીરીની બજાર કિંમત રૂ. ૧,૫૬,૦૦૦ નક્કી થઈ.
 - (૩) કરવેરાની જોગવાઈ પહેલાંનો ચાલુ વર્ષનો નફો રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦ છે.
 - (૪) નાશ પામેલ આખર સ્ટોકની કિંમત રૂ. ૨,૦૦૦ છે.
 - (૫) પુનઃસ્થાપના કિંમતના આધારે કાયમી મિલકતો પર વધારો ઘસારો રૂ. ૨૨,૮૦૦ માંડી વાળવાનો છે.
 - (૬) ગયા વર્ષના રૂ. ૧૦,૦૦૦ ચાલુ વર્ષના નફામાં સમાયેલા છે.
 - (૭) ચાલુ વર્ષના નફા નુકસાન ખાતે ઉધારેલ ચંત્ર વેચાણની ખોટ રૂ. ૧૦૦૦ છે.
- ઉપરોક્ત વિગત પરથી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર, રોકાયેલી ચોખ્ખી મૂડી પર વળતરનો દર તથા રોકાયેલી માલિકીની મૂડી પર વળતરનો દર નક્કી કરો.

૨ દર્શીલ લિ.ના નફા-નુકસાન અને પાકા સરવૈયાની માહિતી નીચે મુજબ
આપવામાં આવેલી છે :

૨૦

૭.

નફા-નુકસાન ખાતું

૪.

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
તૈયાર માલનો શરૂ. સ્ટોક	૨૨,૫૦૦	વેચાણ	૨,૨૫,૦૦૦
કાચા માલનો શરૂ. સ્ટોક	૧૧,૨૫૦	કાચામાલનો આખર સ્ટોક	૩૩,૭૫૦
ખરીદી	૬૭,૫૦૦	તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક	૨૨,૫૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૪૫,૦૦૦	રોકાણના વેચાણનો નફો	૧૧,૨૫૦
ઉત્પાદન ખર્ચા	૨૨,૫૦૦		
વહીવટી ખર્ચા	૧૧,૨૫૦		
વેચાણ વિતરણ ખર્ચ	૧૧,૨૫૦		
કરવેરા	૪,૫૦૦		
ડિબેન્ચરનું વ્યાજ	૧૦૧૨૫		
ચોખ્ખો નફો	૮૬,૬૨૫		
	૨,૮૨,૫૦૦		૨,૮૨,૫૦૦

પાકું સરવૈયું

ઈક્વિટી શેરમૂડી	૨૨,૫૦૦	જમીન-મકાન	૪૦,૦૦૦
પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	૨૨,૫૦૦	યંત્રો	૧૬,૨૫૦
અનામતો	૨૨,૫૦૦	કાચામાલનો આખર સ્ટોક	૩૩,૭૫૦
ડિબેન્ચર્સ	૪૫,૦૦૦	તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક	૨૨,૫૦૦
લેણદારો	૨૨,૫૦૦	દેવાદારો	૧૫,૦૦૦
દેવીહૂંડી	૧૧,૨૫૦	લેણીહૂંડી	૭,૫૦૦
		રોકડ સિલક	૧૧,૨૫૦
	૧,૪૬,૨૫૦		૧,૪૬,૨૫૦

નીચે દર્શાવેલા ગુણોત્તરો ગણો :

- (૧) કાચાનફાનો ગુણોત્તર
- (૨) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
- (૩) ચાલુ ગુણોત્તર
- (૪) દેવા-ઈક્વિટી ગુણોત્તર (લાંબાગાળાના દેવા)
- (૫) સ્ટોક ગુણોત્તર
- (૬) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (૭) વ્યાજ-આવરણ ગુણોત્તર
- (૮) માલિકી ગુણોત્તર (કુલ મિલકત)

અથવા

- ૨ નીચેની માહિતી પરથી યેશા લિ.નું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો : ૨૦
- કાચો નફો (વેચાણના ૨૦%) ૧,૮૦,૦૦૦
- શેરહોલ્ડરોની મૂડી ૧,૫૦,૦૦૦
- ઉધાર વેચાણ કુલ વેચાણના ૮૦%
- કુલ મિલકતોનો ટર્ન ઓવર ૩ વખત
(વેચાણ/કુલ મિલકતો)
- સ્ટોક ટર્ન ઓવર (વેચાણ પડતરના આધારે) ૮ વખત
- ઉધરાણીનો સમયગાળો (વર્ષના ૩૬૦ દિવસો)..... ૧૮ દિવસ
- ચાલુ ગુણોત્તર ૧.૬
- લાંબાગાળાનું દેવું અને ઈક્વિટી ૪૦%

પાકું સરવૈયું

મૂડી-દેવાં		મિલકત-લેણાં	
શેર હોલ્ડરોની મૂડી	-	કાયમી મિલકતો	-
લાંબાગાળાના દેવા	-	આખર સ્ટોક	-
લેણદારો	-	દેવાદારો	-
		રોકડ	-
કુલ		કુલ	

- ૩ રૂપા કંપની લિ.ના નીચેના આવક-ખર્ચ પત્રક પરથી મૂલ્ય વૃદ્ધિનું પત્રક તૈયાર કરો : ૧૫

વિગત	રકમ રૂ.	રકમ રૂ.
વેચાણ		૨૫,૦૦,૦૦૦
બાદ : માલસામાનની પડતર	૭,૫૦,૦૦૦	
મજૂરીની પડતર	૫,૦૦,૦૦૦	
સેવાની ખરીદી	૨,૫૦,૦૦૦	
ઘસારો	૨,૫૦,૦૦૦	
વ્યાજ	<u>૨,૫૦,૦૦૦</u>	
કુલ પડતર		<u>૨૦,૦૦,૦૦૦</u>
કરવેરા પહેલાંનો નફો		૫,૦૦,૦૦૦
બાદ : કરવેરાની જોગવાઈ (૬૦%)		<u>૩,૦૦,૦૦૦</u>
કરવેરા પછીનો નફો		૨,૦૦,૦૦૦
બાદ : ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ		<u>૧,૫૦,૦૦૦</u>
રાખી મૂકેલ કમાણી		૫૦,૦૦૦

અથવા

- ૩ મૂલ્ય વૃદ્ધિ પત્રક એટલે શું ? મૂલ્ય વૃદ્ધિ પત્રકના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો. ૧૫
- ૪ આર્થિક મૂલ્ય વૃદ્ધિ એટલે શું ? તેમાં સુધારા કરવા અંગેના સૂચનો અને તેની મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. ૧૫

અથવા

- ૪ બેલેન્સ સ્કોર કાર્ડ એટલે શું ? બેલેન્સ સ્કોર કાર્ડની પ્રક્રિયા સમજાવો. ૧૫

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figures to right side indicate marks.
 (2) It is necessary to show clear and pointwise calculations.

1 The Balance Sheet of Zeal Ltd. as on 31-3-2017 is as **20**
 under :

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Equity share capital	12,00,000	Land and Building	9,00,000
10% preference share capital	6,00,000	Plants	6,00,000
General Reserve	4,20,000	Shares of subsidiary company	2,00,000
Share premium	66,000	Eq. shares of Priya Ltd. (At Face value)	1,00,000
15% Debentures	6,00,000	Stock	4,00,000
Creditors	52,000	Debtors	6,00,000
Worker's profit sharing fund	8,000	Bills Receivables	2,60,000
Provident fund	60,000	Cash	80,000
Bills Payable	48,000	Prepaid insurance Premium	40,000
Bank overdraft	72,000	Debenture Discount	6,000
Reserve for Taxation	60,000		
	31,86,000		31,86,000

Additional Information :

- (1) The market value of Land & Building and Stock is Rs. 18,00,000 and Rs. 3,50,000 respectively.
- (2) The profit before tax and interest is Rs. 7,36,000.
- (3) The following items are included in Profit and Loss Account of the year :
 - (a) 10% Equity Dividend on Eq. shares of Priya Ltd.
 - (b) Loss on Sales of Plant is Rs. 4,000
 - (c) Interest on Bank overdraft is Rs. 10,000

Calculate Rate of Return on Total capital employed, Rate of Return on Net capital employed and Rate of Return on Owner's Funds from the above particulars.

OR

1 The Balance Sheet of Saumil Ltd as on 31-12-2016 is as under : 20

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Share capital :		Fixed Assets	3,99,200
7000 preference shares of Rs. 100 each	7,00,000	Investments :	
50000 equity shares of Rs. 10 each	5,00,000	Shares of subsidiary Company	1,60,000
Reserve and surplus :		Government securities	1,40,000
Share premium	1,12,200	Loan to subsidiary company	8,00,000
Profit and Loss A/c	3,00,000	Current Assets :	
General Reserve	2,24,000	Stock	3,84,000
Dividend equalization fund	2,80,000	Debtors	12,00,000
Loan :		Bank Balance	40,000
5 % Debenture	56,000	Preliminary expenses	10,000
Current liabilities :			
Creditors	7,64,000		
Unpaid Dividend	1,000		
Bank Loan	20,000		
Proposed Dividend	68,000		
Bills payable	1,08,000		
	31,33,200		31,33,200

- (1) Revaluation of Fixed Assets is decided at Rs. 7,27,000.
- (2) Market value of shares of subsidiary company is Rs. 2,00,000; while Investment in Government securities is valued at Rs. 1,56,000.
- (3) Profit before Provision of Tax for the year is Rs. 6,00,000.
- (4) Value of obsolete stock is Rs. 2,000.
- (5) Additional Depreciation of Rs. 22,800 on Fixed Assets, is to be debited, due to Replacement value.
- (6) Profit of last year Rs. 10,000 is included in profit of current year.
- (7) Loss on sales of Machinery Rs. 1000 is debited to Profit and Loss A/c.

Calculate Rate of Return on Total capital employed, Rate of Return on Net capital employed and Rate of Return on share holder's fund.

2 The information about Profit and Loss Account and Balance Sheet of Darshit Ltd. is given below :

Profit & Loss Account

Dr.

Cr.

Particular	Amount	Particulars	Amount
Opening stock of Finished goods	22,500	Sales	2,25,000
Opening stock of Raw material	11,250	Closing stock of Raw materials	33,750
Purchase	67,500	Closing stock of Finished goods	22,500
Direct wages	45,000	Profit on Sales of Investment	11,250
Manufacturing Expenses	22,500		
Administrative Expenses	11,250		
Selling & Distribution Expenses	11,250		
Taxation	4,500		
Interest on Debenture	10,125		
Net profit	86,625		
	2,92,500		2,92,500

Balance-Sheet

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Equity share capital	22,500	Land & Building	40,000
Preference share capital	22,500	Machinery	16,250
Reserves	22,500	Closing stock :	
Debentures	45,000	Raw material	33,750
Creditors	22,500	Finished goods	22,500
Bills Payable	11,250	Debtors	15,000
		Bills Receivable	7,500
		Cash Balance	11,250
	1,46,250		1,46,250

Calculate following Ratios :

- (1) Gross profit ratio
- (2) Net Profit ratio
- (3) Current ratio
- (4) Debt-Equity ratio (Long term debts)
- (5) Stock turn over ratio
- (6) Liquid ratio
- (7) Interest coverage ratio
- (8) Proprietary ratio (Total Assets)

OR

- 2 Prepare Balance Sheet of Yesha Ltd. from the following information : 20
- Gross Profit (20% of sales) 1,80,000
 Shareholder's capital 1,50,000
 Credit sales to total sales 80%
 Total Assets Turnover
 (Sales/Total Assets) 3 times
 Inventory Turnover (to cost of sales) 8 times
 Average collection period
 (360 days a year) 18 days
 Current Ratio 1.6
 Long term debt to equity 40%

Balance sheet

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Shareholder's capital	-	Fixed Assets	-
Long term Debt.	-	Inventory	-
Creditors	-	Debtors	-
		Cash	-
Total		Total	

- 3 Prepare Value Added Statement from the following Income and Expenditure Statement of Rupa Company Ltd. : 15

Particulars	Amt. Rs.	Amt. Rs.
Sales		25,00,000
Less : Cost of material	7,50,000	
Wages cost	5,00,000	
Purchases of services	2,50,000	
Depreciation	2,50,000	
Interest	<u>2,50,000</u>	
Total cost		20,00,000
Profit before tax		5,00,000
Less : Tax Provision (60%)		3,00,000
Profit after Tax		2,00,000
Less : Dividend Paid		1,50,000
Retained Earning		50,000

OR

- 3 What is Value Added Statement ? Explain its merits and demerits. 15
- 4 What is Economic Value Added ? Discuss suggestions to improve it and its limitations. 15

OR

- 4 What is Balanced Score Card ? Explain the process of balanced score card. 15